

KETUA PENGARAH KESIHATAN MALAYSIA
DIRECTOR GENERAL OF HEALTH MALAYSIA

Kementerian Kesihatan Malaysia,
Aras 12, Blok E7, Kompleks E,
Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan,
62590 Putrajaya.

Tel. : 603-88832545
Faks : 603-88895542
Email : hasar@moh.gov.my

Rujukan : (4) dlm.KKM- 171/BKP/07/35/0519 Jld. 5

Tarikh : 23 April 2012

SENARAI EDARAN

YBhg. Datuk/Dato'/Datin/Tuan/Puan,

**SURAT PEKELILING KETUA PENGARAH KESIHATAN MALAYSIA BIL.
16/2012:**

**LANGKAH-LANGKAH PENAMBAHBAIKAN BAGI MENGURANGKAN
RISIKO KEJADIAN PENYAKIT LEPTOSPIROSIS DI KALANGAN
PELATIH PROGRAM LATIHAN KHIDMAT NEGARA (PLKN)**

1. TUJUAN

Memaklumkan langkah-langkah penambahbaikan yang perlu dilaksanakan bagi mengurangkan risiko kejadian penyakit leptospirosis di kalangan pelatih Program Latihan Khidmat Negara (PLKN) yang terlibat dalam aktiviti air di kem PLKN.

2. LATAR BELAKANG

Kementerian Kesihatan Malaysia telah menerbitkan Garis Panduan Pemeriksaan Kesihatan Persekutuan Kem PLKN Jabatan Latihan Khidmat Negara (JLKN) pada tahun 2008 untuk menilai risiko penyakit di kem PLKN termasuk penyakit leptospirosis. Berikutnya laporan beberapa kejadian kes leptospirosis yang berlaku di kem PLKN, langkah-langkah penambahbaikan seperti arahan penutupan kolam aktiviti air dan pemeriksaan kesihatan pelatih sebelum dan selepas aktiviti air perlu dilaksanakan untuk meminimakan risiko jangkitan penyakit leptospirosis kepada pelatih PLKN.

3. PELAKSANAAN

3.1 Pemeriksaan Kesihatan Persekutaran

- 3.1.1 Pegawai Kesihatan Daerah perlu memastikan pemeriksaan kesihatan persekitaran untuk menilai risiko kesihatan di Kem PLKN dilakukan sekurang-kurangnya dua (2) kali setiap sesi iaitu sekali sebelum kemasukan pelatih dan sekali selepas kemasukan pelatih.
- 3.1.2 Laporan pemeriksaan perlu diberi kepada pihak pengurusan kem PLKN dan JLKN untuk tindakan penambahbaikan yang berkaitan dengan salinan kepada Pengarah Kesihatan Negeri.
- 3.1.3 Pegawai Kesihatan Daerah perlu mengeluarkan arahan pematuhan dan membuat pemeriksaan pemantauan sekiranya risiko kesihatan dikesan bagi memastikan tindakan penambahbaikan diambil oleh pengurusan kem PLKN.
- 3.1.4 Pegawai Kesihatan Daerah perlu melaporkan sebarang pelanggaran arahan pematuhan oleh pengurusan kem PLKN kepada Pengarah Kesihatan Negeri dan pihak JLKN dengan segera.

3.2 Penutupan kolam tanah semulajadi atau buatan yang digunakan untuk aktiviti air oleh PLKN .

- 3.2.1 Kriteria penutupan kolam tanah semulajadi atau buatan yang digunakan untuk aktiviti air adalah seperti berikut:
 - i) Ada tanda-tanda bukti kehadiran roden atau haiwan yang berisiko seperti bangkai, najis atau kencing haiwan yang mendatangkan penyakit, atau
 - ii) Ujian sampel air kolam positif atau pernah positif untuk bakteria leptospira, atau
 - iii) Jika ada kes leptospirosis yang disyaki berpunca daripada kolam tanah semulajadi atau buatan.

- 3.2.2 Arahan penutupan kolam perlu dilaksanakan di bawah Seksyen 18 Akta Pencegahan dan Pengawalan Penyakit Berjangkit 1988.

3.2.3 Tempoh penutupan kolam tanah semulajadi atau buatan adalah **kekal** kerana risiko jangkitan tidak dapat dihapuskan dan tidak boleh dilakukan pembasmian kuman.

3.2.4 Arahan pemusnahan struktur kolam di bawah Seksyen 19 Akta Pencegahan dan Pengawalan Penyakit Berjangkit 1988 perlu dilaksanakan sekiranya terdapat kes leptospirosis yang disahkan berpunca daripada kolam tersebut.

3.3 Penutupan kolam buatan yang dilapisi konkrit (*concrete lining*) atau bahan binaan kalis air untuk aktiviti air.

3.3.1 Kriteria penutupan kolam buatan yang dilapisi konkrit atau bahan binaan kalis air yang digunakan untuk aktiviti air adalah seperti berikut:

- i) Ada tanda-tanda bukti kehadiran roden atau haiwan yang berisiko seperti bangkai, najis atau kencing haiwan yang mendatangkan penyakit, atau
- ii) Ujian sampel air kolam positif untuk bakteria leptospira, atau
- iii) Jika ada kes leptospirosis yang disyaki berpunca daripada kolam tersebut.

3.3.2 Arahan penutupan kolam perlu dilaksanakan di bawah Seksyen 18 Akta Pencegahan dan Pengawalan Penyakit Berjangkit 1988.

3.3.3 Tempoh penutupan kolam buatan yang dilapisi konkrit atau bahan binaan kalis air adalah sehingga kolam dibasmi kuman dengan sempurnanya. Tindakan pembasmian kuman dan pemulihan air kolam perlu dilakukan seperti berikut:

- i) Kolam perlu dikeringkan dan dicuci sebelum diisi semula dengan bekalan air baru setiap kali sebelum aktiviti air diadakan.
- ii) Bekalan air baru yang digunakan sebelum aktiviti air adalah sama ada air terawat atau air mentah dengan rawatan klorin. Kandungan baki klorin perlu dipastikan antara 1-2 ppm.

3.3.4 Pegawai Kesihatan Daerah perlu memastikan tindakan pembasmian kuman dan pemulihan air kolam seperti di perkara 3.3.3 dilaksanakan oleh pengurusan kem PLKN sebelum membenarkan kolam dilapisi konkrit atau bahan binaan kalis air digunakan semula untuk aktiviti air.

3.4 Pemantauan kesihatan pelatih sebelum dan selepas aktiviti air

3.4.1 Paramedik yang bertugas di klinik kem PLKN diarah membuat saringan ke atas pelatih PLKN sebelum aktiviti air. Mana-mana pelatih yang mempunyai salah satu tanda dan gejala seperti di bawah **dilarang** mengikuti aktiviti air:

- Demam
- Luka
- Kudis
- Penyakit kulit

3.4.2 Paramedik yang bertugas di klinik kem PLKN diarah memantau pelatih PLKN selama satu (1) bulan selepas pendedahan aktiviti air untuk tanda dan gejala seperti berikut:

- *Headache*
- *Myalgia particularly associated with the calf muscles and lumbar region*
- *Arthralgia*
- *Conjunctival suffusion*
- *Meningeal irritation*
- *Anuria or oliguria and/or proteinuria*
- *Jaundice*
- *Hemorrhages (from the intestines and lungs)*
- *Cardiac arrhythmia or failure*
- *Skin rash*
- *Gastrointestinal symptoms such as nausea, vomiting, abdominal pain, diarrhea*

3.4.3 Mana-mana pelatih PLKN yang mempunyai tanda dan gejala seperti di perkara 3.4.2 selepas menjalani aktiviti air perlu dirujuk ke hospital berdekatan dengan surat rujukan yang menyatakan sejarah pendedahan aktiviti air di kem PLKN.

3.5 Pendidikan Kesihatan

Aktiviti pendidikan kesihatan mengenai penyakit leptospirosis dan langkah-langkah pencegahan dan kawalan penyakit leptospirosis perlu diberi kepada pelatih PLKN sekurang-kurangnya sekali untuk setiap sesi kemasukan.

4. DOKUMEN RUJUKAN

- 4.1 Prosedur pemeriksaan kesihatan persekitaran di kem PLKN adalah seperti dalam dokumen Garis Panduan Pemeriksaan Persekitaran Kem PLKN Jabatan Latihan Khidmat Negara tahun 2008. Surat Pekeliling ini menggantikan kriteria penutupan aktiviti air dalam Garis Panduan Pemeriksaan Kesihatan Persekitaran Kem PLKN Jabatan Latihan Khidmat Negara 2008.
- 4.2 Prosedur penutupan kolam adalah merujuk kepada Prosedur Operasi Piawai Penutupan Premis untuk membasmi kuman, serangga atau tikus dengan no. rujukan UIP-APPB-01-07.
- 4.3 Prosedur pembasmian kuman dan pemulihan air kolam dilapisi konkrit atau bahan binaan kalis air sebelum digunakan semula adalah mengikut Dokumen R2: Manual KMAM *Guidelines on Chlorination of Unpiped Water Supply*, Bahagian Perkhidmatan Kejuruteraan, Kementerian Kesihatan Malaysia (2004).
- 4.4 Prosedur rujukan pelatih PLKN ke hospital adalah mengikut Surat Pekeliling Ketua Pengarah Kesihatan Bil.3/2011.

5. TARIKH BERKUATKUASA

Surat Pekeliling ini berkuatkuasa mulai dari tarikh surat ini dikeluarkan.

6. PERTANYAAN

Sebarang pertanyaan boleh dikemukakan kepada:

Pengarah Kawalan Penyakit
Kementerian Kesihatan Malaysia
Aras 3, Blok E 10, Kompleks E
Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan
62590, Putrajaya.
No. Telefon : 03-8883 4420
No. Faks : 03-8889 1013

7. PENUTUP

Pengarah Kesihatan Negeri adalah bertanggungjawab untuk memastikan surat pekeliling ini diedarkan kepada semua Pegawai Kesihatan Daerah yang bertanggungjawab membuat pemeriksaan kesihatan persekitaran di kem PLKN. Pengarah Kesihatan Negeri juga diminta memantau pematuhan arahan yang dikeluarkan oleh Pegawai Kesihatan Daerah secara berkala.

Sekian, terima kasih.

"BERKHIDMAT UNTUK NEGARA"

Yang Ikhlas,

(DATO' SRI DR. HASAN BIN ABDUL RAHMAN)
Ketua Pengarah Kesihatan Malaysia

Senarai Edaran

Ketua Pengarah Kesihatan Malaysia

Timbalan Ketua Pengarah Kesihatan (Perubatan)
Kementerian Kesihatan Malaysia

Timbalan Ketua Pengarah Kesihatan (Kesihatan Awam)
Kementerian Kesihatan Malaysia

Timbalan Ketua Pengarah Kesihatan (Penyelidikan & Sokongan Teknikal)
Kementerian Kesihatan Malaysia

Pengarah
Bahagian Kawalan Penyakit
Kementerian Kesihatan Malaysia

Pengarah
Bahagian Pembangunan Kesihatan Keluarga
Kementerian Kesihatan Malaysia

Pengarah
Bahagian Pendidikan Kesihatan
Kementerian Kesihatan Malaysia

Pengarah
Bahagian Perkhidmatan Kejuruteraan
Kementerian Kesihatan Malaysia

Pengarah
Hospital Kuala Lumpur

Pengarah Kesihatan Negeri Perlis

Pengarah Kesihatan Negeri Kedah

Pengarah Kesihatan Negeri Pulau Pinang

Pengarah Kesihatan Negeri Perak

Pengarah Kesihatan Negeri Selangor

Pengarah Kesihatan WP Kuala Lumpur

Pengarah Kesihatan Negeri Sembilan

Pengarah Kesihatan Negeri Melaka
Pengarah Kesihatan Negeri Johor
Pengarah Kesihatan Negeri Pahang
Pengarah Kesihatan Negeri Terengganu
Pengarah Kesihatan Negeri Kelantan
Pengarah Kesihatan Negeri Sarawak
Pengarah Kesihatan Negeri Sabah
Pengarah Kesihatan WP Labuan
Ketua Unit Inspektorat dan Perundangan
Program Kesihatan Awam
Kementerian Kesihatan Malaysia
Ketua Pengarah
Jabatan Latihan Khidmat Negara
Kementerian Pertahanan Malaysia